

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

**προς τον Πρωθυπουργό κ. Κυριάκο Μητσοτάκη,
κατά τη σύσκεψη με τους εκπροσώπους των
παραγωγικών Φορέων της Θεσσαλονίκης
στις 27 Αυγούστου 2026**

Θεσσαλονίκη, Αύγουστος 2026

A. Ζητήματα Οικονομίας και Επιχειρείν

Η χώρα μας βρίσκεται αναβαθμισμένη για τρίτη χρονιά από πλευράς αξιοπιστίας της οικονομίας της, από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης και συνεχίζει να αναπτύσσεται με ρυθμούς υψηλότερους από το μέσο όρο της Ευρωζώνης για έκτη συνεχόμενη χρονιά. Τον Ιούνιο μάλιστα η επενδυτική τράπεζα Morgan Stanley εκτίμησε ότι οι ελληνικές μετοχές θα προσελκύσουν ακόμη μεγαλύτερο ενδιαφέρον από **διεθνείς επενδυτές** το 2026 και το 2027, καθώς η Ελλάδα μεταβαίνει φέτος στην κατηγορία των ανεπτυγμένων αγορών.

Ζητήματα επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Στην έρευνα του Βαρομέτρου του ΕΒΕΘ το Μάρτιο 2026 εν μέσω των συγκρούσεων στη μέση ανατολή τα κύρια προβλήματα που ανέφεραν οι επιχειρήσεις ήταν:

- Υψηλό κόστος φορολογίας (όπως ανέφερε το 42%)
- Υψηλό κόστος ενέργειας (όπως ανέφερε το 42% των ερωτηθέντων),
- Υψηλό κόστος πρώτων υλών (όπως ανέφερε το 26%)

Η μείωση του ενεργειακού κόστους στις επιχειρήσεις απαιτεί αύξηση χωρητικότητας δικτύων και κυρίως αποθήκευσης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, αναθεώρησης ρυθμιζόμενων χρεώσεων/φορολογίας και ισχυρών κινήτρων για πράσινες επενδύσεις και κυκλική οικονομία. Μόνο έτσι θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής μεταποίησης.

A1 συγκράτηση του ενεργειακού κόστους:

Απαιτείται ενδυνάμωση της ενεργειακής μετάβασης, με περαιτέρω αύξηση των ανανεώσιμων πηγών στο ενεργειακό μείγμα της χώρας. Πρώτη προτεραιότητα είναι η επένδυση στα δίκτυα διανομής και κυρίως αποθήκευσης.

Επισημαίνεται η ανάγκη θέσπισης μακροχρόνιων συμβάσεων για τις επιχειρήσεις, κυρίως αυτές που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση αλλά και στις εξωστρεφείς επιχειρήσεις, καθώς απαιτείται μια σταθερή τιμή ενέργειας για να μπορέσουν να δεσμευτούν κι αυτές σε συμβάσεις παραγωγής.

Θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα **δίχτυ ασφαλείας**, είτε μέσω επιδοτήσεων, είτε μέσω της δυνατότητας σύναψης **πράσινων διμερών συμβολαίων**, κάτι που προς το παρόν δεν είναι εφικτό.

Επιπλέον, είναι απαραίτητο να αρθούν οι αγκυλώσεις στην αδειοδότηση και τη διασύνδεση των ΑΠΕ, ώστε να μπορούν να αξιοποιηθούν από όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις.

Μόνο έτσι θα περιοριστεί ο κίνδυνος αποβιομηχάνισης και θα επιτευχθούν σε μονιμότερη βάση καλύτερες εξαγωγικές επιδόσεις της χώρας μας σε αγαθά και υπηρεσίες.

Το ΕΒΕΘ έχει πρόσφατα προτείνει στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

- 1. Την επίσπευση υλοποίησης έργων αποθήκευσης και ευέλικτων μονάδων εξισορρόπησης, καθώς και την άμεση αναβάθμιση του δικτύου μεταφοράς και διανομής. Η αποθήκευση – ειδικά μέσω αυτόνομων, αμιγών μονάδων (standalone batteries) – πρέπει να προηγηθεί της προσθήκης νέων ΑΠΕ.

- 2. Την άμεση θεσμοθέτηση στρατηγικού χάρτη χωροθέτησης και απορρόφησης νέας ισχύος, με βάση αντικειμενικά κριτήρια βιωσιμότητας, ζήτησης και τεχνικής επάρκειας.
- 3. Την επιβολή προσωρινού μορατόριουμ (τουλάχιστον 3 ετών) στην έκδοση νέων Όρων Σύνδεσης για Φωτοβολταϊκά έργα, ιδίως σε περιοχές με αποδεδειγμένο κορεσμό. Η συνέχιση της αδειοδότησης εν μέσω ανεπαρκών υποδομών όχι μόνο δεν εξυπηρετεί την πράσινη μετάβαση, αλλά την υπονομεύει. Το χρονικό διάστημα των 3 ετών θα επιτρέψει την εγκατάσταση έργων αποθήκευσης και την εξισορρόπηση του συστήματος ενέργειας.
- 4. Τη ρητή εξαίρεση από το μορατόριουμ των έργων αυτοπαραγωγής και ιδίως αυτών της βιομηχανίας. Οι αυτοπαραγωγοί δεν επιβαρύνουν το σύστημα με τον ίδιο τρόπο και συμβάλλουν στην απεξάρτηση της εγχώριας παραγωγής από τις ασταθείς τιμές της αγοράς.

A2 Φορολογική Νομοθεσία

Η προσπάθεια αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής δεν πρέπει να οδηγεί σε παγίδευση και εκβιαστικά διλήμματα για τις λειτουργούσες επιχειρήσεις. Χρειάζεται **περαιτέρω εξορθολογισμός των επιβαλλόμενων προστίμων** και προσαυξήσεων καθώς και των διαδικασιών που οδηγούν στην οριστική και τελεσίδικη επιβολή αυτών.

Ειδικότερες προτάσεις:

- **Πρώτον**, εισηγούμαστε τη **θεσμοθέτηση της απαλλαγής από τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ)** για τα επαγγελματικά ακίνητα εταιρειών, τα οποία τελούν σε κατάσταση αποδεδειγμένης αδράνειας, όπως αυτή τεκμαίρεται από τη διακοπή της ηλεκτροδότησής τους.

- **Δεύτερον**, κατά την ίδια λογική που εφαρμόζεται στις κατοικίες, προτείνουμε την **εφαρμογή έκπτωσης 15-20% στον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ) για τα επαγγελματικά ακίνητα επιχειρήσεων**, που ασφαλίζονται για κινδύνους σεισμού, πυρκαγιάς και πλημμύρας.
- **Τρίτον**, κρίνουμε σκόπιμη την **μείωση της προκαταβολής επί του φόρου εισοδήματος εταιρειών στο 55% από το υφιστάμενο 80%**.
- **Τέταρτον**, θεωρούμε ωφέλιμη την **επαναφορά του δικαιώματος για δημιουργία αφορολόγητου αποθεματικού** για επενδύσεις από τα κέρδη της επιχείρησης, με την υποχρέωση της άμεσης επενδυτικής αξιοποίησής τους.
- **Πέμπτον**, διακρίνουμε μια θετική προοπτική στην **κατάργηση της ειδικής εισφοράς 0,6% (Ν. 128/1975) που επιβάλλεται οριζόντια επί των δανειακών συμβάσεων**.
- **Έκτον**, προκρίνουμε τη **μείωση του φορολογικού συντελεστή εισοδήματος από 22% σε 20% για τις επιχειρήσεις**.
- **Έβδομο**, θεωρούμε απαραίτητη την **κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος σε εταιρείες και υποκαταστήματα**.
- **Όγδοο**, θεωρούμε ενδεδειγμένη επιλογή την **δυνατότητα μετατροπής των υφιστάμενων απλών τραπεζικών δανείων μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) σε ομολογιακά δάνεια**, χωρίς απώλεια των ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης του ΤΑΑ, σε περίπτωση αλλαγής της δομής του δανείου.
- **Τέλος**, εισηγούμαστε την νομοθετική παρέμβαση για την **εξομοίωση του κόστους εγγραφής προσημείωσης υποθήκης, ενεχύρου και πλασματικού ενεχύρου που απαιτείται για τη χορήγηση απλών τραπεζικών δανείων, με το αντίστοιχο προνομιακό καθεστώς που ισχύει για τα ομολογιακά δάνεια**.

A3 Χρηματοδοτική στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Οι εναπομείναντες πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης ύψους 2 δις που καλείται να διαχειριστεί ή Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα προορίζονται για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Θα πρέπει να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες ούτως ώστε να ωφεληθούν όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις. **Δεν πρέπει να χαθεί η ευκαιρία αυτή.**

Προς την κατεύθυνση αυτή θα πρέπει:

- να ελαχιστοποιηθούν οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και να απλοποιηθούν και να επιταχυνθούν οι διαδικασίες υλοποίησης και
- να απλοποιηθούν οι διαδικασίες αδειοδοτήσεων νέων επενδύσεων (π.χ. σχετιζόμενες με χωροταξικά θέματα κ.α.).

Υιοθέτηση διαδικασιών fast track, ιδίως όσον αφορά σε νέες επενδύσεις που θα συμβάλουν σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά σε ενεργοβόρες μονάδες ή νέος μηχανολογικός εξοπλισμός χαμηλότερης κατανάλωσης ενέργειας) αλλά και επενδύσεις σε υποδομές δικτύου και αποθήκευσης ενέργειας.

Μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, για να γίνει πιστωτική επέκταση και σε άλλες ιδιωτικές επιχειρήσεις.

A4 Απασχόληση

Αν και στον τομέα της απασχόλησης έχουν γίνει σημαντικά βήματα συνεχίζει το παράδοξο φαινόμενο της αύξησης των θέσεων εργασίας που δεν οδηγεί σε ανάλογη μείωση της ανεργίας.

Στην αγορά εργασίας είναι εμφανής η δυσκολία εύρεσης καταλλήλων εργαζομένων από τις επιχειρήσεις. Το φαινόμενο αυτό παρατηρήθηκε διεθνώς μετά την πανδημία, αλλά ενώ στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες είχε υποχωρήσει στο τέλος του 2023 στη χώρα μας συνέχισε. Με παροχή προγραμμάτων στοχευμένης κατάρτισης μπορεί να μικρύνει αυτή η ψαλίδα.

Επιπλέον, οι όποιες μισθολογικές αυξήσεις θεσμοθετούνται, θα πρέπει να συνδέονται με ανάλογη αύξηση της παραγωγικότητας

Φορολογικά κίνητρα:

- Μείωση ασφαλιστικών εργοδοτικών εισφορών στις υπερωρίες.
- Μείωση φορολογικού συντελεστή που εφαρμόζεται σε bonus εργαζομένων.

A5 Τηλεργασία και κλιματική αλλαγή

Η τηλεργασία είναι ένα από τα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν έναντι της κλιματικής αλλαγής, καθώς μειώνει τις μετακινήσεις, οι οποίες γίνονται είτε με ορυκτά καύσιμα, είτε με μπαταρίες που έχουν περιβαλλοντικό αποτύπωμα στο στάδιο της ανακύκλωσης. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να υλοποιηθεί το ταχύτερο η παροχή κινήτρων σύμφωνα με το πρόσφατα ψηφισμένο νομοθετικό πλαίσιο με την έκδοση Π.Δ. και Υπουργικών Αποφάσεων, όπου απαιτείται.

A6 Λειψυδρία και ΑΠΕ

Η χώρα μας απειλείται από λειψυδρία λόγω της κλιματικής αλλαγής. Την ίδια στιγμή διαθέτουμε περίσσεια ενέργειας από ΑΠΕ που χάνεται καθώς δεν μπορεί ακόμη να αποθηκευτεί. Θα μπορούσε όμως να αξιοποιηθεί σε έργα αφαλάτωσης που κατά τις πρωινές ώρες θα γέμιζαν ταμιευτήρες νερού σε περιοχές αυξημένου κινδύνου λειψυδρίας όπως τα νησιά του Αιγαίου, η Χαλκιδική, η Κρήτη κ.α. Είναι αδιανόητο για τη σημερινή εποχή να αδυνατούμε να εξυπηρετήσουμε κατοίκους και τουρίστες στην φυσική ανάγκη τους να έχουν πρόσβαση σε νερό τη στιγμή που διαθέτουμε ήλιο και θάλασσα σε αφθονία. Θεωρούμε λοιπόν ιδιαίτερα σημαντική την **υλοποίηση** της επέκτασης αρμοδιοτήτων της ΕΥΑΘ και της ΕΥΔΑΠ σε περιοχές που αδυνατούν να προχωρήσουν σε τέτοια έργα εκσυγχρονισμού των δικτύων ύδρευσης.

B. Ειδικότερα ζητήματα του Επιχειρείν

Απαιτείται επιτάχυνση των πρωτοβουλιών για τη μετατροπή των **άτυπων βιομηχανικών συγκεντρώσεων** της Κεντρικής Μακεδονίας σε οργανωμένους υποδοχείς επιχειρήσεων. Για την περιοχή της Θεσσαλονίκης, το Καλοχώρι είναι σε πρώτη προτεραιότητα.

Απαιτείται επιτάχυνση της αναθεώρησης των παρωχημένων κριτηρίων χαρακτηρισμού του βαθμού όχλησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Υπάρχει καθυστέρηση και ως εκ τούτου δεν διευκολύνεται η ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Απαιτείται επιτάχυνση του χρόνου απονομής της δικαιοσύνης.

Είναι γνωστό ότι η επίλυση εμπορικών διαφορών στη χώρα μας απαιτεί σχεδόν τριπλάσιο χρόνο του μέσου όρου των χωρών του ΟΟΣΑ.

Σύνδεση μέσης εκπαίδευσης με παραγωγικούς φορείς

Δημιουργία συμβουλευτικής επιτροπής επαγγελματικού προσανατολισμού στη μέση εκπαίδευση με συμμετοχή επιμελητηρίων και επαγγελματικών φορέων.

Γ. Ζητήματα Τοπικής Οικονομίας

Γ1. Έργα Υποδομής

Η **Εγνατία οδός** χρειάζεται συντήρηση, λόγω φυσιολογικών φθορών, για συνεχίσει να είναι λειτουργική.

Η αποπεράτωση των **καθέτων αξόνων της Εγνατίας οδού** αλλά και κάποιων **συμπληρωματικών έργων υποδομής** που βρίσκονται σε φάση έναρξης θα πρέπει να επιταχυνθούν για το καλό της τοπικής οικονομίας.

Η συγκυρία είναι ευνοϊκή για την υλοποίηση έργων υποδομής ιδιωτικών, αλλά και δημόσιων με τη μορφή ΣΔΙΤ που είναι αναγκαία περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

Πιο συγκεκριμένα:

- **Απαιτείται αναβάθμιση υποδομών για μετεξέλιξη της Θεσσαλονίκης σε διαμετακομιστικό κέντρο και κόμβο εφοδιαστικής αλυσίδας. Απαραίτητες ενέργειες:**

i. **Σύνδεση του λιμανιού της Θεσσαλονίκης με το σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο.**

ii. **Σιδηροδρομική σύνδεση της Θεσσαλονίκης με την Καβάλα και τους Τοξότες Ξάνθης.**

iii. **Προγραμματισμός κατασκευής πρόσθετης συνδετήριας οδικής αρτηρίας Εγνατίας Οδού –ΠΑΘΕ, που θα διέρχεται από την περιοχή των Γιαννιτσών.**

iv. **Ανάπλαση του Εκθεσιακού και Συνεδριακού Κέντρου Θεσσαλονίκης**

Αν και εξαγγέλθηκε στην 89^η ΔΕΘ το 2025, το έργο χρειάζεται επιτάχυνση. Είναι έργο που θα βελτιώσει την ελκυστικότητα της Θεσσαλονίκης ως συνεδριούπολης, άρα θα φέρει στην πόλη μεγάλα γεγονότα και συνεπώς θα την αναβαθμίσει τουριστικά ενώ παράλληλα θα βελτιώσει και την ποιότητα ζωής καθώς θα αποδοθεί στους πολίτες ένα μεγάλο μέρος του κλειστού σήμερα χώρου της έκθεσης.

v. **Η εναέρια επέκταση της Περιφερειακής Οδού Θεσσαλονίκης (FlyOver)**

Το έργο αυτό, μέχρι στιγμής, υλοποιείται με ικανοποιητικούς ρυθμούς και δεν προκάλεσε ιδιαίτερη ταλαιπωρία στους οδηγούς λόγω της ιδιαίτερα καλής ρύθμισης της κυκλοφορίας από την τροχαία. Θα πρέπει όμως να τηρηθούν **αυστηρά** τα χρονοδιαγράμματα κατασκευής για έχει ολοκληρωθεί εντός του προγραμματισμένου χρόνου.

vi. Η **ενίσχυση των αστικών συγκοινωνιών** στη Θεσσαλονίκη. Ήδη έχουν γίνει σημαντικά βήματα κυρίως όσον αφορά στο στόλο των λεωφορείων αλλά χρειάζεται να συνεχιστούν οι προσπάθειες.

vii. Υπέργεια **επέκταση του Μετρό** προς το αεροδρόμιο και υπόγεια προς τη δυτική Θεσσαλονίκη.

Γ2. Ενίσχυση Έρευνας, Τεχνολογίας και νεοφυούς επιχειρηματικότητας

Το σύστημα παραγωγής γνώσης, έρευνας και τεχνολογίας αποτελεί ένα πολύ σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα της Θεσσαλονίκης. Θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω πρωτοβουλίες όπως η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας, το Εθνικό Κέντρο Έρευνας και Τεχνολογίας και το Τεχνολογικό Πάρκο Thessintec.

Αποτελεί ιδιαίτερα θετική εξέλιξη η πρόσφατη δημοσίευση της σχετικής Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ Β 4402/13.08.2025) για την ίδρυση και ανάπτυξη του πρώτου Κέντρου Καινοτομίας και Τεχνολογίας 4ης γενιάς -THESSINTEC στη χώρα μας.

- Χρειάζεται όμως να θεσπιστούν και **ισχυρά φορολογικά και χρηματοδοτικά κίνητρα για την ενίσχυση της καινοτομίας** και την ανάπτυξη προϊόντων τεχνολογίας.

Επίσης θα πρέπει να προωθηθεί η **πριμοδότηση ερευνητικών συνεργασιών επιχειρήσεων** με ερευνητικά κέντρα και startups.

Η Αλεξάνδρεια Ζώνη Καινοτομίας Α.Ε. (AZK) προχωρά με ταχύτατους ρυθμούς στην ωρίμανση και υλοποίηση του πρώτου Θύλακα Υποδοχής καινοτόμων Δραστηριοτήτων **Thess InnoFood Hub** στη Θέρμη Θεσσαλονίκης.

Παράλληλα σε συνεργασία με το ATE cluster, το έργο έχει ήδη προσελκύσει ζωηρό ενδιαφέρον από επενδυτικά funds και ιδιώτες επενδυτές. Ωστόσο, παραμένει ανοιχτό το ζήτημα της διάρκειας παραχώρησης της έκτασης, η οποία έχει παραχωρηθεί για 25 έτη. Η AZK διεκδικεί μεγαλύτερη διάρκεια παραχώρησης της έκτασης (99 έτη), ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των επενδύσεων. Ο κλάδος της Αγροδιατροφής, με ισχυρή εξαγωγική δυναμική, αποτελεί κεντρικό άξονα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας μέσω της καινοτομίας.

Στήριξη της νεοφυούς επιχειρηματικότητας

Τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (VC) που δραστηριοποιούνται χρηματοδοτούν ώριμα επενδυτικά σχέδια. Υπάρχει ανάγκη επιπλέον στήριξης της διαδικασίας εμπορικής αξιοποίησης αποτελεσμάτων έρευνας με δράσεις που στοχεύουν στα πρώτα βήματα της επιχειρηματικής προσπάθειας (valley of death). Συγκεκριμένα προτείνονται :

α) θεσμοθέτηση προγράμματος εκπαίδευσης πάνω στην αποτελεσματική διαχείριση της καινοτομίας και του επιχειρηματικού κινδύνου, απευθυνόμενου σε δυνητικούς ιδρυτές νεοφυών επιχειρήσεων και σε ερευνητές,

β) θεσμοθέτηση διαγωνισμού καινοτομίας με την απονομή χρηματικών βραβείων που θα αξιοποιούνται για την χρηματοδότηση της ανάλυσης σκοπιμότητας και την ίδρυση νέων επιχειρηματικών προσπάθειών υψηλής τεχνολογίας,

γ) θεσμοθέτηση προγράμματος ανοιχτής καινοτομίας που διευκολύνει και αναδεικνύει τη συνεργασία μεταξύ ώριμων εξαγωγικών επιχειρήσεων και νεοφυών επιχειρήσεων υψηλής τεχνολογίας, καλύπτοντας το κόστος πιλοτικών δοκιμών για καινοτόμες λύσεις που βελτιώνουν προϊόντα ή διαδικασίες.